

Børnehuset Strandbo

Udviklings- og læringsmiljø

Børne- og familiesyn:

I Børnehuset Strandbo bygger vores børne- og familiesyn på, at børn skal føle sig glade og trygge i deres hverdag. De skal føle sig anerkendt og værdsat samt opleve, at de er en del af et fællesskab i et trygt og inkluderende miljø. Det styrker børnenes almene trivsel, der gør, at de oplever at være værdifulde i samværet med andre. Gennem det pædagogiske arbejde bestræber vi os på, at give barnet og dets familier nogle gode vilkår ved at skabe deltagelsesmuligheder, således at de kommer til at trives og udvikles i et godt børnemiljø.

Alle børn er forskellige, men skal have lige muligheder – i det ligger respekt for børns forskellige opvækstvilkår, ressourcer og kompetencer. At skabe lige muligheder for et barn og dets familie vil betyde, at de i nogle tilfælde skal behandles forskelligt. Da familien er en af de vigtigste og mest betydningsfulde ressourcer i barnets liv, er samarbejdet med barnets forældre noget vi gør en stor indsats for at lykkes med.

Institutionens arbejde med at bryde den negative sociale arv:

Når vi har børn, der befinder sig i udsatte positioner, det kan være i både længere og kortere perioder, ligger vi stor vægt på, at vi hurtigst muligt iværksætter en tidlig indsats for at være med til at forbedre barnets vilkår og livsmuligheder.

Dette kan iværksættes internt i huset ved at være bevidst om de ressourcer barnet og dets familie rummer. Ved at støtte op om disse ressourcer forsøger vi at skabe succesoplevelser til livsduelighed.

Der er også mulighed for at indsatsen i forhold til den negative sociale arv iværksættes gennem en fælles og bred samarbejdskultur. Det kan foregå ved et tværfagligt samarbejde med bl.a. sundhedsplejerske, psykolog, talepædagog, ergoterapeut, fysioterapeut og distriktrådgiver, der alle er tilknyttet Strandbo. Både personale og forældre kan søge rådgivning og vejledning. Et sådant samarbejde sikre en bred faglig indsats, der er til stor gavn for både barnet og dets familie.

Vi vil i samarbejdet tage afsæt i barnet gennem en tæt dialog mellem alle involverede parter i et omsorgsfuldt miljø.

Ydermere har Brøndby kommune et tilbud om Anonym Familie Rådgivning (AFR) der er at finde på Horsedammen 38 K, 2605 Brøndby samt Tybjergparken 1, 2660 Brøndby Strand. Her er alle velkommen og det foregår anonymt.

For at tilegne os viden indenfor området har Strandbo deltaget i VIDA - et vidensbaseret

forskningsprojekt om udsatte børn, Århus Universitet, hvor alle medarbejdere i Strandbo har deltaget på forskellige niveauer – faciliteret af 2 medarbejdere samt lederen.

Institutionens forældresamarbejde og – inddragelse:

Vi mener, at et godt samarbejde mellem forældre og personale er en forudsætning for en velfungerende institution og ikke mindst barnets trivsel. Fundamentet for et godt samarbejde er den daglige kontakt, så den gør vi - med stor vægt på gensidig åbenhed og respekt - meget ud af. Derfor ønsker vi, at Strandbo er et hus med tæt dialog mellem forældre og personale, da det kan medvirke til forebyggende og effektiv løsning af eventuelle problemstillinger omkring barnet. Er der udover den daglige kontakt behov for en mere uddybende dialog, vil det ske ved et aftalt møde.

Forældrearrangementer

Sommerfesten i Strandbo er en fredag-eftermiddag-begivenhed fra kl. 16.30-19, hvor der spises, hygges og leges. Det foregår på legepladsen og er en kærkommen lejlighed for husets børn til at kunne være sammen med deres forældre på egen "hjemmebane". Hvert barn får udleveret et "klippekort" til en masse forskellige boder, som bestyres af personalet og som børn og forældre besøger sammen.

I samme grad som sommerfesten er julefesten et højdepunkt på året for husets børn. Der er altid et fantastisk flot fremmøde til vores arrangementer. Da julefesten holdes inden-dørs er det ikke muligt at holde en samlet julefest for hele huset. Derfor holder de 2 børnehavegrupper hver sin julefest, mens vuggestuens 2 stuer holder en samlet julefest. For alle 3 fester gælder det, at der spises og holdes fast i traditioner som julemand med gaver og dansen om juletræ.

I løbet af foråret mødes forældre og et par personalerepræsentanter en til to gange og sammen giver vi legepladsen en kærlig hånd.

Takket være mange frivillige timers arbejde – fra vores altid engagerede forældre – har vi i dag en dejlig legeplads og et velholdt hus.

Institutionens pædagogiske værdier og principper:

I Strandbo er personalets overordnede målsætning - i fællesskab med børn og forældre - at skabe en atmosfære af trivsel og velvære - i og omkring børnehuset.

Vi finder det værdifuldt, at huset fremstår som et sted, hvor det er rart at komme. Et hus hvor børn og forældre føler sig som en del af fællesskabet.

Børn er individuelle individer med forskellige behov. Vi betragter det som en af vores væsentligste arbejdsopgaver at respektere og støtte op om det enkelte barn.

Det foregår i praksis ved, at vi i et miljø - baseret på omsorg og tryghed - giver barnet både udfordringer, dannelse og oplevelser, tilpasset barnets behov, alder og udviklingstrin.

Det er vores vision, at barnet udvikler selvstændighed samtidig med, at barnet lærer at gebærde sig i et fællesskab.

Gennem Inklusion sikrer vi barnet, at det indgår i flere forskellige fællesskaber i løbet af dets dag. Det sikrer samtidig, at børn i udsatte positioner også bliver inkluderet i fælles-

skabet til gavn for hele børnegruppen.

Leg er en meget vigtig del af et barns udvikling. Gennem legen udvikles blandt meget andet sociale færdigheder, sproget, evnen til at koncentrere og fordybe sig, evnen til at samarbejde, løse konflikter og indordne sig. Vi ligger derfor vægt på at skabe et børnehus og en legeplads, hvor legen har gode forudsætninger for, at børnene kan udfolde sig og få en masse fysiske udfordringer og gode oplevelser.

Egne projekter:

Vinter projekt

Siden 1999 har midt januar til midt februar måned i Strandbo været brugt til at beskæftige sig med et personale valgt tema. Der er tale om store og brede overskrifter f.eks. kunst, sanser m.v., der giver plads til, og mulighed for, at alle husets børn, ansatte og forældre kan bidrage på et eller andet niveau - og i et eller andet omfang. Formålet med temamåned er, at skabe rammen om en fælles oplevelse som børn og forældre kan deltage i og vil huske.

Teater

Strandbos børn får flere gange årligt teateroplevelser. Vuggestuen gør som regel brug af forestillinger, der 'kommer til os' og børnehaven ser flere af de teaterforestillinger, som opføres i Stor København. De kommende skolebørn ser som fast tradition 'Folk og røvere i Kardemomme by' på Bellevue Teater.

Koloni

Institutionen har gennem mange år taget på koloni med de ca. 20 ældste børn fra børnehavegruppen. Vi har altid været steder, hvor der naturmæssigt er gode muligheder for oplevelser.

Turen foregår på den måde, at børnene er delt op i grupper med hver sin voksen. Turen varer typisk 3 dage. Sidste dag ankommer forældrene til kolonien, hvor de får forevist kolonien af deres dejlige børn. Herefter afsluttes kolonien med kaffe, the, saft, frugt og kage.

Ved at være sammen døgnet rundt, i et tættere samvær end normalt, oplever børnene en anderledes hverdag med en masse sjove og uforglemmelige ting. Kolonien bliver altid et tilbagevendende samtaleemne, hvor børnene husker tilbage på de oplevelser de har haft.

Interne flytninger og overgange af/for børn:

Til dagligt forsøger vi at være 'Et stort åbent hus' med kendskab til hinanden, hvor vores store og fælles legeplads bl.a. inviterer til, at børnene mødes på tværs af stuerne og hermed på tværs af vuggestuen og børnehaven. Dette betyder, at vuggestuens børn allerede inden børnehavestart møder, og får kendskab til, børnehavens børn og voksne, hvilket kan lette overgangen fra vuggestue til børnehave.

Når der er mulighed for det, kan de store vuggestuebørn af og til komme på besøg i børnehaven. Det kan være spændende, at udforske de nye udviklingsmæssige udfordringer børnehaven byder på.

Overgangen fra vuggestue til børnehave sker altid i samarbejde mellem personale og

forældre.

Den pædagogiske læreplan for 2018-2019

Beskrivelse af processen:

Læreplanen 2018-2019 er udarbejdet på baggrund af evalueringen af læreplanen 2016-2017, som havde vores dyrehold som tema. Evalueringen er at finde sidst i denne kvalitetsrapport.

Gennem de refleksioner, vi har gjort os i evalueringen af læreplanen 2016-2017, har vi fået belyst, at temaet dyrehold fortsat har udfordringer. Der kommer hele tiden nye børn i Strandbo, som betyder, at processen omkring vores dyrehold cirkulerer i forhold til børnenes alder, hvad de skal lære og hvad de kan lære fra sig til de yngre børn. Arbejdet med vores dyrehold giver utallige glæder, som vi i personalegruppen *kan, skal og vil* arbejde videre med. Vi oplever, at vores dyrehold skaber gode rammer for fordybelse med et mindre antal børn, hvilket går godt i tråd med at have rum og plads til at arbejde med læreplanens 6 temaer.

På baggrund af det har vi i Strandbo besluttet, at vores læreplan 2018-2019 fortsat skal omhandle vores dyrehold.

Vi ønsker, at vores dyrehold skal være en del af Strandbos fælles kultur, hvor børnene involveres og bliver medansvarlige i det omfang, de har mulighed for og lyst til.

Formålet er blandt andet, at give børnene mulighed for at rykke sig selv og sine grænser i samværet med dyr.

Børnene skal lære at nære omsorg og have et generelt ansvar for vores dyr samt have et kendskab til hvad dyrene spiser, hvor de bor osv.

Vi organiserer os således, at den voksne spiller en væsentlig rolle i samværet med dyrene via egen deltagelse og engagement. Samværet med dyrene vil foregå i børnenes eget tempo, i et trygt og omsorgsfuldt miljø.

Vi vil bestræbe os på, at dele børnene op i små grupper for at sikre, at vi får involveret og inkluderet alle børnene i processen. Dette kan også styrke børnenes ejerskab og fællesskab i relationen dyr – børn imellem, børn – børn imellem samt børn – voksen imellem.

For at sikre at udførelsen af de 6 læreplanskompetencer kommer i spil og at alle børn kommer omkring alle dyr, er det en forudsætning, at vi organiserer vores hverdag i forhold til pleje og pasning af vores dyrehold. Vi har valgt at løse denne organiseringsopgave med en form for turnusordning. Hver stue passer – og har ansvaret for – et af husets dyregrupper for en måned af gangen. Når måneden er omme skifter stuerne dyregruppe, således at alle børn over tid bliver involveret i pasningen af alle husets dyr.

Vi har et overordnet mål om, at alle børn i Strandbo skal have en følelse af at være i et inkluderende, omsorgsfuldt og anerkendende miljø. Et miljø hvor alle læreplanens 6 kompetencer kommer i spil i relationen mellem voksen og barn samt barn og barn imellem.

De 6 læreplanskompetencer er følgende:

- Alsidig personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglig udvikling
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Læringssyn:

Strandbo er en aldersopdelt integreret institution, hvor børnene er fordelt henholdsvis i vuggestue og børnehave. For at få et differentieret syn af tegn på læring, har vi af hensyn til dette valgt at opstille ”tegn på læring” i to forskellige niveauer i vores læreplan under punktet ”*Tegn på læring*”. Et for de 2 årige (vuggestuen) og et for de 4 årige (børnehaven).

Vuggestuen

I vuggestuen bestræber vi os på, at give det enkelte barn en tryk hverdag i et omsorgsfuldt og genkendeligt miljø gennem daglig kontakt og samarbejde med forældrene.

Vi arbejder meget med begrebet selvhjulpenhed. Det styrker barnets selvstændighed, ihærdighed og stolthed, der kommer til udtryk ved, at barnet oplever et ejerskab for selv at være deltagende i aktiviteter og fællesskaber, som er en vigtig forudsætning for barnets videre forløb både i børnehaven og i dets videre liv.

Det betyder i praksis, at barnet efter alder og udviklingstrin får lov til at udføre forskellige gøremål som at dække bord, rydde op, vælge egen mad, tage eget tøj af og på, kravle op på puslebordet eller i barnevognen ved egen hjælp, være med til at passe vores dyrehold m.m.

Det hele foregår i et, for barnet, rart og trygt miljø og med udgangspunkt i, at det skal være sjovt i læringsprocessen.

Vuggestuens hverdag er ikke altid skemalagt ud fra planlagte aktiviteter. Der arbejdes med barnets udvikling i alle hverdagens rutiner, både i den frie og den strukturerede leg, som kan udfolde sig på legepladsen såvel på stuerne samt når vi passer og plejer vores dyrehold. Personalet har i dette arbejde fokus på at styrke barnets selvhjulpenhed, sprogstimulering, barnets sociale samspil med de andre børn samt den motoriske udfoldelse.

Derudover prioriteres det højt at komme ud på legepladsen til formiddag hele året rundt. I sommerhalvåret tilbringer vi dog det meste af dagen udendørs, både formiddag og eftermiddag – vi leger i sandkassen, leger med vand, cykler, spiller bold, udforsker naturen, finder dyr mm. I vinterhalvåret gør vi mere ud af indendørsaktiviteter som rytmik, at male, tegne, klippe/klistre, synge, høre lydbånd, fortælle historier osv.

Vores turer ud af huset er baseret på at bruge nærmiljøet dvs., at turen kan gå til stranden, biblioteket eller legepladser i nærområdet.

Vuggestuen har et whiteboard og en informationstavle i garderoben, hvor den daglige dokumentation og nyeste information er at finde.

Børnehaven

Nøjagtig som i vuggestuen er hverdagen i børnehaven baseret på et omsorgsfuldt og nærværende miljø i det daglige samarbejde med børn og forældre.

I børnehavealderen begynder venskaber for alvor at opstå, vi er derfor meget opmærksomme på at støtte op om, og eventuelt styrke, de begyndende venskaber.

For at kunne begå sig i børnehavens inferno af samværsregler, valgmuligheder og tur aktiviteter er det vigtigt, at børnene lærer at have en forståelse for – og kunne fungere i – fællesskabet og med alderen lære at tage ansvar for egne handlinger samt være opmærksom på og tilegne sig kompetencer til at tilsidesætte egne behov for fællesskabet.

Hver stue består af 2 selvstændige grupperum med borde, stole, legetøj og andet. Ud over dét råder børnehaven i fællesskab over 5 mindre rum indrettet som pudrum, Lego/dinosaur rum, computerrum og lignende. Rummene er dynamiske efter børnenes alder og behov.

Der er 3-4 voksne og ca. 21 børn på hver stue. På den stue barnet er tilknyttet, er barnets basisvoksne samt barnets tilknyttede børnegruppe og det er her den nære kontakt er. Det er ligeledes på stuen der siges goddag og farvel. Vi mener, at det er vigtigt at have et sted, som man har et tilhørsforhold – en base, som man altid kan tage udgangspunkt i og søge tilbage til.

Når det er sagt, bevæger vores børnehavebørn sig i meget høj grad ud fra deres stuer. De besøger den anden børnehavestue og vuggestuen (hvor en del af børnene har mindre søskende) og vi benytter også vores fælles rum til aktiviteter.

I modsætning til vuggestuen følger børnehaven ofte en tilrettelagt ugeplan, som hænger på den enkelte stues tavle. Planen er forskellig fra uge til uge og er kun en meget, meget lille del af, hvad der foregår på stuen, i børnehaven og i huset. Den er til som et led i den store planlægning på stuen og tænkt som en anledning til en morgensnak mellem børn og forældre om, hvad der skal foregå den enkelte dag og i den nærmeste fremtid.

Ud over det lille indblik som ugeplanen kan give forældrene i børnehavens hverdag, har hver stue et whiteboard på døren, hvorpå vi bestræber os på at skrive lidt om dagens begivenheder.

Ligesom i vuggestuen skal børnehaven også være medansvarlige for at passe vores dyrehold. Det indebærer at fodre dyrene, give dem vand, hjælpe med at holde burene rene – muge ud, hjælpe med at lukke hønsene ud, lære at give omsorg og have respekt for dyrene samt få et kendskab til dyrene om hvad de spiser, arter og traditioner omkring dyr og dyrehold.

Generelt for hele huset

Ud fra en pædagogisk bevidsthed arbejder personalet i hele huset med et særligt fokus på *sprog*, de 8 *samspilstemaer* og *selvhjulpenhed*. Personalet er opmærksom på at udnytte deres samvær med børnene og alle hverdagens rutiner som et læringsrum, ud fra de tre ovennævnte fokusområder. Hverdagens rutiner er et optimalt læringsrum, fordi børnene kan overskue situationen på grund af de gentagelser, der ligger i rutinerne. Børnene ved hvad der skal foregå og det medvirker til positive succesoplevelser hos barnet,

fordi det mestrer mere og mere selv, på grund af kontinuerligheden i læringen.

Et eksempel fra hverdagen i vuggestuen, hvor der ses en *sproglig stimulering*, et fokus på at styrke barnets *selvhjulpenhed* og et udpluk af de 8 *samspilstemaer*:

En voksen er ved at tørre borde og stole af efter frokosten. Der er 3 børn på stuen. En dreng på knap 2 år forsøger at kravle op på en trip trap stol, som står ved bordet hvor spanden med vand er. Den voksne smiler til drengen (*Samspilstema 1 – Vis positive følelser for barnet*) og siger: "Du er kravlet op på stolen, vil du gerne se, hvad jeg laver?" (*Samspilstema 2 – Juster dig i forhold til barnet og følg dets initiativ og sprog - der sættes ord på barnets initiativ og handling*). Barnet strækker hovedet længere frem mod spanden, mens den voksne tipper spanden lidt så barnet kan se ned i spanden. "Der er vand i spanden, jeg tørrer bordene og stolene af så de bliver rene, kan du se vandet?" (*Samspilstema 3 – Tal med barnet om de ting, det er optaget af*). Barnet strækker sig endnu mere og svarer: "Ja der vand". Den voksne: "Kan du se der er beskidt lige der på stolen?" (*Sprog – der er fokus på at opnå flere turtagninger i dialogen mellem voksen og barn*) den voksne peger og barnet kigger (*Samspilstema 5 – Hjælp barnet med at fokusere dets opmærksomhed, så der skabes en fælles oplevelse*). Barnet peger på pletten, siger: "Der" og peger. Den voksne spørger: "Vil du hjælpe mig med at tørre pletten væk?". Barnet siger glad "Ja" og den voksne vrider en klud op og giver den til barnet, som begynder at tørre stolen af (*Selvhjulpenhed*). Den voksne: "Hvor er det dejligt du hjælper mig" (*Samspilstema 4 – Anerkend barnet og påskøn barnets handlinger og initiativer*).

Tema 1 - Alsidig personlig udvikling

Vision

Barnet skal føle sig værdsat og udvikle en grundlæggende selvværdsfølelse og selvtillid gennem et anerkendende, inkluderende og omsorgsfuldt miljø.

Barnet skal tro på sig selv og have mod på livet samt lyst til at dele det med andre, således at barnet har styrke og mod til at være rollemodeller for hinanden i hverdagen.

Læringsmål:

At barnet opnår succesoplevelser i dets samvær med dyrene, så der skabes mulighed for at barnet lærer at forstå egne grænser og behov samt udvikler en tro på sig selv, ens eget værd og egne færdigheder.

Tegn på læring:

For de 2 årige – Når de udtrykker egne behov, kan sige til og fra og dermed er tro mod egen integritet samt når de giver udtryk for at være glade for og fortrolige i samværet med dyrene og pasningen af disse.

For de 4 årige – Det samme som de 2 årige. Derudover når barnet udviser ansvarlighed og på eget initiativ udviser en tro på at mestre egne færdigheder i samværet med dyrene.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

For at skabe succesoplevelser hos det enkelte barn mener vi, at fortrolighed er et væsentligt element. Barnets fortrolighed med vores dyrehold skaber rum for lærerige succesoplevelser, fordi barnet har tillid til situationen. For at barnet opnår fortrolighed i samvær med dyrene, er personalet opmærksomme på egen udstråling og kropssprog i tilgangen til dyrene. Personalet fremstår som gode rollemodeller for børnene ved at udvise eget engagement og indlevelsessevne.

For at barnet lærer at forstå egne grænser og behov, er personalet opmærksomme på disse, respekterer dem samt udfordrer tilpas indenfor barnets nærmeste udviklingszone. De voksne tilpasser aktiviteten ud fra den enkeltes grænser, for at barnet bevarer en fortrolighed samt sin integritet og dermed får mulighed for at opnå succesoplevelser. Succesoplevelserne skaber rum for, at barnets selvværd og selvtillid, samt barnets tro på sig selv og egne færdigheder, styrkes.

Personalet har fokus på at italesætte vores ansvar overfor dyrenes trivsel og at dyrene ikke kan klare sig uden vores hjælp, hvilket giver børnene en følelse af en ansvarlighed overfor dyrene. Det at være bevidst om, at have et ansvar overfor andre, medfører at barnet oplever, at det er noget værd for andre og barnet udvikler hermed en tro på sig selv.

Aktiviteter

Børnene er med til at varetage den daglige rytme i forhold til pasningen af vores dyrehold, så som at fodre dyrene, give vand, hjælpe hønsene ud og tilbage i burene, give omsorg og kæle med dyrene samt at muge ud, så burene holdes rene.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Foto, praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Tema 2 - Sociale kompetencer

Vision

Barnet skal opleve sig selv som en del af fællesskabet i et tillidsfuldt, anerkendende, inkluderende og omsorgsfuldt miljø. Det skal lære at omgås og tage hensyn til andre, at kunne tilsidesætte egne behov samt lære at deltage i demokratiske beslutninger.

Barnet skal udfordres i selv at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde både verbalt og non-verbalt, så barnet formår at være i samspil i fællesskabet.

Læringsmål:

At barnet lærer at begå sig i et fællesskab gennem pasningen af vores dyrehold.

Tegn på læring:

For de 2 årige – Når børnene formår at hjælpe hinanden, vente på tur, være opmærksomme på hinandens behov, kunne aflæse hinandens verbale og non-verbale udtryks-

former.

For de 4 årige – Det samme som de 2 årige. Derudover skal børnene kunne inddrage hinanden i fællesskabet omkring pasningen og omsorgen for dyrene. For eksempel ved at se hvad ens kammerat har brug for eller mangler samt hjælpe kammeraten med at finde frem til dette.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

Personalet støtter og opmuntrer børnene til at hjælpe hinanden i forhold til social adfærd og opmuntrer til fællesskab ved egen deltagelse og nærvær. De voksne guider og italesætter handlinger og intentioner, når der er behov, således at børnene støttes i deres interaktion med hinanden. Personalet er opmærksomt på at italesætte nødvendigheden af, at vi samarbejder for at løse opgaven omkring pasningen af vores dyrehold.

Personalet er opmærksomme på at opdele børnene i små grupper, så der er plads og tid til at støtte børnenes samspil. I forhold til børn i udsatte positioner gøres der ekstra ud af, at udvælge gruppen ud fra pædagogiske overvejelser om hvilke børn, der kan fungere bedst muligt sammen og giver hinanden de bedste forudsætninger for udvikling.

Aktiviteter

I fællesskab er børnene med til at fodre dyr, muge ud, give almen omsorg og pleje samt at samle æg fra hønsene til vores køkkendame mv. Børnene opfordres til at skiftes til at fodre dyrene, række en kande videre, hjælpe hinanden med at holde en madskål mens en anden hælder foder i osv.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Foto, praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Tema 3 - Sproglig udvikling

Vision

Brøndby kommune vil sikre en tidlig målrettet og effektiv sprogstimulerende indsats for alle børn i dagtilbud. Derfor sprogvurderes alle børn som udgangspunkt, når de er omkring tre år og igen i efteråret inden start i børnehaveklasse. I sprogvurderingsmaterialet placeres børnene i 3 forskellige indsatsområder. Fordelingen er generel-, fokuseret- og særlig indsatsområde.

Brøndby kommunes mål er således, at børn der placeres i fokuseret og særlig indsatsområde, rykker sig til det generelle område inden næste sprogvurdering.

Beskrivelse af Institutionens sprogstrategi:

Organisering omkring sprogindsatsen

Sproget er en vigtig del af barnets udvikling. Dette fordi sproget fungerer som kommunikationsmiddel både verbalt og non-verbalt og er en forudsætning for adgang til det sociale samspil.

Særligt for børnehavebarnet er det en force at have et alderssvarende sprog, idet sproget hjælper barnet til at indgå i legefællesskaber med andre børn. Barnet kan være medskabende og videreudvikler af legen med andre børn, kan registrere og sætte ord på sine følelser samt sige til og fra, således at konflikter kan blive løst ved hjælp af det verbale sprog.

I Strandbo bestræber vi os på, at barnets sprog er alderssvarende, når det forlader institutionen.

Det er videnskabeligt dokumenteret, at *dialogisk læsning* i hverdagen udvikler børns sprog. Vi vægter derfor i vores pædagogiske arbejde i Strandbo at have et øget fokus på eksempelvis *Læseleg*, særligt for de børn, der har behov for fokuseret eller særlig sprogstimulering. Se www.læseleg.dk for mere info.

Strandbo har udpeget 4 sprogansvarlige, 2 i vuggestuen samt 2 i børnehaven, som efteruddannes løbende i nyeste viden samt metoder indenfor sprogstimulering. Senest har den ene ydermere fået diplomuddannelsen som sprogvejleder, derudover har yderligere 2 af de sprogansvarlige, diplom modulet i børns sprogtilegnelse.

Alle er de forpligtet til at samarbejde både med egne kollegaer samt tværfagligt, hvor især talepædagogen fra PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) spiller en stor rolle i samarbejdet med Strandbos pædagoger og barnets forældre.

Ved behov for ekstra sprogstimulering bliver barnets pædagoger og forældrene vejledt af de sprogansvarlige om den nødvendige sprogstimulerende indsats, der foreslås at arbejde ud fra. Dette er tilrettelagt ud fra det enkelte barns behov.

I Strandbo forventes det, at forældrene er medansvarlige i inddragelsen af sprogarbejdet for deres barn, så de aktivt tager del i dets sproglige udvikling. Forskningen viser, at det vigtigste i barnets sproglige udvikling sker i lyset af, hvordan forældrene støtter deres barn sprogligt. *Alle voksne er sproglige rollemodeller, men forældre har en særlig vigtig position i forbindelse med barnets sproglige udvikling*, se også www.sprogpakken.dk.

Metode og værktøj

Ansvar for det daglige arbejde med børnenes sproglige udvikling foregår med barnets stuepædagoger. Barnets sprogudvikling sker konstant og hele tiden i barnets færd samt i de arenaer barnet befinder sig i. Sproget udvikles i forskellige konstruktioner – det kan være i relationen barn og voksen imellem, barn og barn imellem samt i de aktiviteter, der foregår med og omkring barnet.

I vuggestuen gøres der meget ud af at stimulere den sproglige udvikling i den tætte, trygge og nære relation, der er mellem barnet og dets voksne. Den sproglige stimulering af det lille barn sker hele tiden gennem den daglige tale, hvor personalet sætter ord på og gentager det barnet udtrykker både verbalt og non-verbalt. Det der sættes ord på er barnets initiativer, handlinger og følelser. Samtidig italesætter den voksne egne og de andre børns initiativer, handlinger og følelser for barnet, så barnet møder begreber for det de ser og oplever.

Personalet har fokus på at sætte ord på de ting og de handlinger barnet møder i hverda-

gens mange rutiner, da det medfører, at barnet hører de samme begreber igen og igen. Derudover udvider den voksne med flere ord, så barnet præsenteres for nye ord, hvorved barnets ordforråd udvides.

I børnehaven bygges der videre på det enkelte barns sproglige udvikling. Alle voksne har fokus rettet på at indgå i dialog med børnene. Dette sker ved både spontane og planlagte samtaler, under dagens aktiviteter, ved den frie leg osv.

Udover den daglige italesættelse sprogstimuleres der både i vuggestuen og i børnehaven via bøger, rim og remser, sang og musik, sanglege og strukturerede samt ustrukturerede lege. Det tilstræbes her, at arbejde med børnene i små grupper, som giver det enkelte barn en bedre mulighed for en optimal sprogudvikling.

Generelt følger vi både i vuggestuen og i børnehaven, principperne for *den gode samtale*, som er en måde at understøtte sproget på gennem dialogen. Her er der fokus på at følge barnets interesser, bruge åbne spørgsmål, have tålmodighed til at vente på svar fra barnet, fortolke hvad barnet siger og hjælpe med at sætte ord på det som barnet kan have svært ved, forklare ord barnet ikke kender i forvejen, relatere til noget barnet kender, udnytte de sproglige kompetencer barnet har i forvejen, lege med sproget og ikke rette barnets fejl direkte – men gentage med det rigtige ord osv.

Et andet af Strandbos fokusområder er at styrke bevidstheden omkring, hvordan vi stiller spørgsmål til barnet eksempelvis med Hv- ord (hvad, hvorfor og hvordan). Dette opfordrer barnet til at besvare det stillede spørgsmål.

Da vi ved, at en tidlig sprogstimulering har en betydning for det enkelte barns sproglige udvikling på længere sigt og at forældrene spiller en afgørende rolle, har vi i vuggestuen et særligt fokus på at vejlede forældrene i den sproglige stimulering.

Når det enkelte barn starter i vuggestuen, opfordrer vi forældrene til at sætte ord på barnets dagligdag, at tale med deres barn også selvom de ikke umiddelbart får et svar, samt at læse en masse bøger med deres barn.

Læringsmål:

At barnet får styrket de sproglige kompetencer og de narrative oplevelser gennem samværet med vores dyrehold, således at barnet får de rette sproglige kompetencer til at kunne begå sig i fællesskaber.

Tegn på læring:

For de 2 årige – Det kommer sig til udtryk, når de børn der kan udtrykke sig verbalt sætter ord på, og får kendskab til, eksempelvis at kunne fortælle hvad dyrene spiser, deres navne, lyde osv. Samt når barnet udviser en sprogforståelse nonverbalt ved eksempelvis at følge en besked og en opfordring fra den voksne eller et andet barn.

For de 4 årige – Det samme som de 2 årige. Derudover når barnet sætter ord på det lær-

te omkring pasningen af vores dyrehold og dets egne interesser omkring dyreholdet.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

Personalet benævner det vi ser, hører og oplever i samværet med dyrene og sætter ord på de handlinger og situationer, der opstår både før, under og efter pasningen af vores dyrehold. De voksne sørger for at invitere til samtale og vi har fokus på at opnå tilstrækkelige turtagninger, så der kommer kvalitet i vores samtaler.

Personalet opstiller fokusord i forbindelse med vores dyrehold, som vi anvender før, under og efter samværet med dyrene, det hjælper med at forbinde ord og kontekst for barnet.

Personalet er opmærksomt på, at læringsmålet indenfor den sproglige udvikling kræver helt små grupper af børn, da der ved små grupper skabes plads til dialog. Ved små grupper har den voksne også bedre mulighed for både at deltage i samtalerne men også at have overblik over situationen.

Derudover tilrettelægges sammensætningen af børn ud fra en pædagogisk bevidsthed om, at børnene skal være på samme sproglige niveau, ellers er der stor risiko for, at ikke alle kommer til orde, fordi den bedst sproglige overtager og svarer hurtigst.

Aktiviteter

Under pasning af og i samvær med dyrene følger den voksne det, der interesserer og optager barnet og samtaler ud fra det.

Vi sørger for at samle op på fokusordene ved hjælp af aktiviteter udenfor vores dyrehold, så som at lave plancher med dyr, tegne og male vores dyr, samle madrester efter frokost til vores dyrehold samt at der åbnes op for emnet ved sturnes samlinger, hvor vi læser bøger om dyr, synger sange, høre lydbånd med dyreløde osv.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Tema 4 - Krop og bevægelse

Vision

Barnet skal føle glæde ved og have lyst til at bruge kroppen i fysiske aktiviteter samt udvikle motorisk selvhjulpenhed, færdigheder, udholdenhed og bevægelighed, tillære sig kropsbevidsthed samt styrke kroppens grov- og finmotorik i et inkluderende fællesskab.

Læringsmål:

At barnet udvikler dets grov- og finmotorik gennem den daglige pasning og pleje af husets dyrehold.

Tegn på læring:

For de 2 årige – *Grov- og finmotorik* – Når de motorisk, med støtte og guidning fra en voksen, kan fodre dyrene, hente vand i kander og hælde det op i dyrenes vandskåle, kæle med dyrene samt lukke hønsene ud osv., dog altid på et niveau, der er alders- og udviklingsmæssigt hensigtsmæssigt tilpasset.

For de 4 årige – *Grov- og finmotorik* – Det samme som de 2 årige.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

I processen er personalet bevidst om, at der skal gives plads og ikke mindst tid til, at barnet kan udfolde sig grov- og finmotorisk. Der er hø, foder og redskaber i børnehøjde. Det giver barnet en oplevelse af en ubesværet tilgang til det at være medansvarlig i forhold til pasningen og omsorgen af vores dyrehold.

Personalet er samtidig opmærksomme på at skabe en glæde og lyst ved den motoriske udfoldelse. Barnet skal opleve en glæde ved at bruge kroppen og en lyst til at kunne selv, så barnet udvikler evnen til at være selvhjulpen.

De voksne lader barnet gøre alt det, det selv kan, også selv om 'det tager sin tid', og støtter barnet i det de 'næsten' kan på egen hånd, så de gennem ihærdighed får muligheden for at lære at være selvhjulpen motorisk.

Det er derfor en forudsætning, at personalet har fokus på barnets nærmeste udviklingszone, så barnet føler sig tilpas udfordret og samtidig bevarer glæden samt lysten til at bruge kroppen.

Personalet guider og italesætter de motoriske handlinger for at styrke det enkelte barns kropsbevidsthed. Det sker eksempelvis via en opmærksomhed på 'Hvornår skal kroppen bruge kræfter?', 'Hvornår skal kroppen bevæge sig forsigtigt?' osv. Derudover fungerer pædagogerne som rollemodeller ved selv at bruge kroppen aktivt og anvise, hvordan opgaven kan løses motorisk.

Aktiviteter

Børnene giver mad og gør rent hos dyrene. Det gøres med specielt indkøbte redskaber såsom vandkander, fejebakker osv. Redskaber i børnestørrelse gør, at det for børnene bliver en god oplevelse, at bruge deres krop og de bevægelser, der skal til for at passe og pleje dyrene. Efter pasningen af vores dyrehold vasker og tørre vi hænder.

For at styrke finmotorikken yderligere laver børnene aktiviteter såsom at tegne, male og klippe de dyr, vi har i vores dyrehold.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Foto, praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Tema 5 - Naturen og naturfænomener

Vision

Barnet skal opleve glæde ved naturen og udelivet. Barnet skal få et kendskab til naturen, vejret samt vores dyrehold men også til dyr, der generelt er at finde i naturen. Samtidig skal barnet udvikle forståelse og respekt for disse, sådan at barnet lære at begå sig i naturen og i samværet med dyr.

Læringsmål:

At barnet opnår kendskab til de dyr, der indgår i vores dyrehold samt deres tilknytning til naturen og vejret.

Tegn på læring:

For de 2 årige – Når barnet får en forståelse for forskellene på vores dyrehold, deres lyde, hvad de spiser: Hvilke dyr kan vi kæle med? Hvilke dyr kan vi spise? Hvilket vejr kan dyrene klare sig i? osv.

For de 4 årige – Det samme som de 2 årige. Derudover når barnet selv viser interesse og kendskab til, hvordan naturens ressourcer kan inddrages i dyreholdet.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

Personalet italesætter dyrenes levemåde, deres behov og deres tilknytning til naturen ud fra barnets forståelsesniveau.

De voksne har fokus på at udnytte vores natur på legepladsen, til at finde foder til vores dyrehold, så børnene erfarer hvad naturen kan bidrage med. Personalet går forrest ved at vise, hvad vi kan bruge fra naturen og opfordrer så børnene til selv at finde lignende i naturen.

Personalet italesætter vejrets betydning for vores pasning og pleje af vores dyrehold, som for eksempel at vi sætter varmeplader under dyrenes vandskåle, når det er frost vejr, så deres vand ikke fryser til is og at vi lukker hønsene ind når det regner for meget osv. Vi vil herigennem sikre, at børnene får en forståelse for de fire årstider og de vejrfænomener vi møder i Danmark.

Aktiviteter

Vi benytter vores nærmiljø til at tage på ture ud i naturen og vi udforsker egen natur på legepladsen og egne dyr. For eksempel går vi på jagt efter foder på legepladsen og i omegnen, her finder vi regnorme, grene og mælkebøtte blade vi fodrer dyrene med.

Vi har et godt samarbejde med Brøndby kommunes naturvejleder Sascha, der ca. 2 gange om måneden eller efter aftale kommer til Strandbo, men vi tager også gerne til naturvejlederskolen i Brøndbyskoven med de største børnehavebørn.

I samarbejde med naturvejlederen laves projekter som eksempelvis fisketur, opdrætte orme, udforsker mariehønen osv. Der er vide grænser for, hvad projekterne kan være.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Foto, praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Tema 6 - Kulturelle udtryksformer og værdier

Vision

Barnet skal opleve sig selv som en del af en kultur, have kendskab til kulturelle traditioner og udtryksformer samt dets praktiske betydning af hverdagen.

Læringsmål:

At barnet opnår kendskab til og forståelse for, hvordan vi i den danske kultur omgås dyr. At børnehavebarnet opnår kendskab til, at vi i forskellige kulturer har individuelle traditioner for hvilket forhold og tilgang vi har til dyr.

Tegn på læring:

For de 2 årige – Når barnet begynder at udvise en forståelse for, hvordan vi i den danske kultur omgås dyr og hvordan vi behandler dyrene på en respektfuld måde.

For de 4 årige – Det samme som ved de 2 årige. Derudover når barnet begynder at give udtryk for, at der er forskel på kæledyr og nyttedyr, at nogle dyr lever i naturen og andre i fangenskab samt at der er nogle dyr vi spiser og andre vi ikke gør til forskel fra andre kulturer osv.

Metoder og aktiviteter samt det pædagogiske personales rolle:

Metoder

Personalet er rollemodeller for, hvordan vi opfører os i samværet med dyr. Vi viser hvordan vi behandler vores dyr med respekt og sørger for at de trives med mad, vand, godt miljø og omsorg. De voksne sætter ord på de kulturelle forskelle, der er i forhold til hvordan vi ser på dyr, er sammen med dyr samt hvordan og til hvad vi bruger dyrene til.

Aktiviteter

Vi tager på ture og udforsker dyr i naturen, vi udforsker eget dyrehold, tegner, maler, og ser film om dyr. Vi går på biblioteket og finder bøger, vi læser om hvad dyr spiser, hvor de bor osv.

De voksne fortæller og læser ved samlinger om dyr, for på den måde at udvikle børnenes kendskab til de forskellige dyrearter, kulturen samt brugen af dyrene.

Sådan dokumenterer vi læringsmålet:

Foto, praksisfortællinger og projektbeskrivelser.

Evaluerings af den pædagogiske læreplan 2016-2017

Læringsmålet for tema 1:

At barnet opnår fortrolighed i dets samvær med dyrene så der skabes mulighed for lærerige succesoplevelser.

Evaluering af læringsmålet:

Personalet oplever, at der særligt skabes lærerige succesoplevelser når de voksne har øje på, og respekt for, det enkelte barns grænser og grad af fortrolighed med vores dyrehold samt pasningen af dem. Vi ser en styrkelse af det enkelte barns integritet og selv-værd, idet den voksne tager hensyn til det enkelte barns grænser. Det gøres ved at følge barnets spor og udfordre tilpas indenfor barnets nærmeste udviklingszone. Barnet får hermed plads og rum til at sige til og fra, men den voksne har stadig et fokus på, hvordan barnet bedst muligt støttes til at gennemføre aktiviteten hos dyrene på en måde, så barnet oplever aktiviteten samt sig selv som en succes.

Et eksempel fra vores praksis er:

Et barn på 3,5 år er med ude hos kaninerne, hvor opgaven er, at der skal muges ud. Barnet vælger aktiviteten fra, fordi han syntes det er møg ulækkert at skulle have kontakt med høet, hvor kaninerne har besørget. Den voksne vælger at respektere barnets grænse, men foreslår barnet, at han kan få handsker på – hvilket barnet tager imod og fuldfører opgaven sammen med den voksne og de andre børn.

Pædagogen tilpasser her aktiviteten ud fra – og med respekt for – barnets grænser og integritet, men sikrer samtidig at barnet udfordres og fuldfører opgaven, så barnet oplever en succes ved aktiviteten samt udvikler en tro på egne evner og færdigheder.

Vi har erfaret, at der særligt i børnehaven er blevet skabt en bevidsthed blandt børnene om, at vores dyrehold ikke kan klare sig uden os. Dyrene kan ikke selv gøre deres bure rene, hente mad og vand osv.

Via de voksnes italesættelse af vores ansvar overfor dyrenes trivsel og vores ageren som rollemodeller, har børnene udviklet en forståelse for, at vi alle har et ansvar overfor dyrene. Det at være bevidst om, at have et ansvar overfor andre og være noget værd for andre, oplever vi giver en personlig udvikling af, at barnet føler sig værdsat og får en tro på sig selv – jeg er noget for en anden!

I evalueringen af læreplanen 2014-2015 havde vi en udfordring i forhold til at følge op på børnenes erfaringer hos dyrene. Vi ønskede, at blive bedre til at italesætte de oplevelser børnene har fået i deres samvær med dyrene. Det er et mål vi fortsat vil arbejde videre med at blive bedre til, men vi oplever, at der er sket en stor forbedring.

Vi ser at vores italesættelse af barnets erfaringer, og vores skabelse af positive selvfortællinger og narrativer, styrker barnets selvbillede og selvværd. Det udvikler en forståelse for hvem er jeg? Og hvad kan jeg? Særligt i forhold til børn i udsatte positioner oplever vi, at en skabelse af den gode historie om barnets oplevelser og erfaringer ude hos dyrene giver barnet en positiv selvopfattelse – jeg kan noget, jeg er noget værd!

Læringsmål for tema 2:

At barnet lærer at begå sig i et fællesskab i forbindelse med pasningen af vores dyrehold.

Evaluering af læringsmålet:

I evalueringen af læreplanen 2014-2015 blev vi bevidste om, hvor nødvendigt små grupper er for opnåelsen af læringsmålet indenfor tema 2 *sociale kompetencer*.

Ved små grupper giver det plads til, at børnene kan spejle sig i hinandens adfærd og samtidig giver det den voksne overskud til at være nærværende og fremstå som en god rollemodel – da de små grupper frigiver tid til, at den voksne kan indgå som en aktiv deltager i relationen. Det er en bevidsthed vi stadig bibeholder og italesætter i personalegruppen, men det er fortsat en udfordring at overholde til fulde.

Vi oplever at intentionen om små grupper er der. Vi er blevet bedre til at udvælge børn ud fra et pædagogisk syn og med et bevidst læringsmål for øje, men fordi dyrene – heldigvis - er en interesse for mange børn i Strandbo sker det, at der følger rigtig mange børn med om til dyrene. Da legepladsen er bemanded forskelligt i løbet af en dag, kan det af og til være svært at få en ekstra voksen til at gå med og tage sig af de børn, der ikke skal med ind til dyrene.

Vi har på et personalemøde diskuteret dilemmaet og har fundet frem til, at vi arbejder på en låge som løsning. Lågen skal kunne skærme af for området, hvor dyrene er, således at vi kan få ro til at skabe et optimalt læringsrum for de børn, vi har en bevidst pædagogisk aktivitet med. Vi er særligt opmærksomme på, at denne låge skal være åben, når der ikke er en aktivitet i gang, således at alle børn i Strandbo har fri adgang til vores dyrehold.

Vi oplever, at vores mål om, at det enkelte barn skal lære at begå sig i et fællesskab bliver indfriet via den voksnes guidning og oversættelse af situationen samt det enkelte barns handlinger og intentioner.

Derudover oplever vi, at der skabes lærerige succesoplevelser, når personalet opfordrer børnene til at hjælpe hinanden og have fokus på hinandens trivsel og behov, både ved italesættelse men også ved egen aktive deltagelse.

Personalet italesætter og gør meget ud af at skabe en bevidsthed om, at vi lykkedes med opgaven sammen. Vi støtter op om at skabe en fællesskabsfølelse hos børnene, som skal give en følelse samt en forståelse for, at – her hjælper vi hinanden og her er vi sammen om noget!

Ud fra vores dokumentation af læreplanen 2016-2017 er vi blevet opmærksomme på, at vi i forhold til børn i udsatte positioner har et særligt fokus og mål, som vi benytter os af, når de udsatte børn skal inkluderes i et fællesskab.

Det fokus og mål er: *At styrke en spirende relation mellem to eller flere børn via samværet med og pasningen af vores dyrehold og herigennem udvikle barnets sociale kompetencer.*

Formålet med at anvende vores dyrehold som en bevidst pædagogisk aktivitet til børn i udsatte positioner er, at vi ude hos dyrene kan skabe et roligt, trygt og overskueligt læringsmiljø.

Målet er, at barnet gør sig en række erfaringer om sociale fællesskaber og relationer med en nærværende voksen og et eller to andre børn, som det udsatte barn kan få en spiren-

de relation til og føle sig tryk ved. De forhåbentlige positive oplevelser hos dyrene, giver barnet en række erfaringer, som barnet kan trække på, når det skal indgå i andre fællesskaber og relationer i institutionen.

Personalet har en særlig opmærksomhed på, at der skal skabes kontinuerlighed. Der er fokus på, at det skal være den samme gruppe børn, der over en periode sammen passer og plejer dyrene, så der skabes mulighed for at danne en relation, som på sigt skal give en genkendelighed og tryghed for barnet i den udsatte position. Den voksne har i samspillet øje for at guide og vejlede i måden, gruppen er sammen på. Den voksne italesætter og viser ved egen deltagelse, hvordan vi hjælper hinanden, har omsorg for hinanden og er opmærksomme på hinanden.

Her er et eksempel fra børnehaven, hvor arbejdet i den grad har lykkedes:

Dreng 1 er et barn i en udsat position, og har i en kontinuerlig periode passet og plejet hønsene sammen med dreng 2.

Det er morgen og alle børn og voksne er i alrummet, hvor der bliver spist morgenmad. Dreng 1 bliver afleveret og sætter sig ved siden af den voksne og siger: "Hvornår kommer Dreng 2? Den voksne svarer "Han kommer sikkert om lidt, det plejer han". Dreng 1 lyser op, smiler og siger "Dreng 2 er min bedste ven".

Læringsmål for tema 3:

At barnet får styrket de sproglige kompetencer og de narrative oplevelser i samværet med vores dyrehold, således at barnet får de rette kompetencer til at kunne begå sig i fællesskaber.

Evaluering af læringsmålet:

Vi er blevet bevidste om, at ved at have fokus på bestemte ord omkring vores dyrehold, kan vi udvide det enkelte barns ordforråd, ved at koble nye ord og forståelser på dets nuværende sprog. Det at vi bruger fokusordene imens vi er ude ved dyrene gør, at vi giver børnene mulighed for at koble ord og kontekst sammen og samtidig koble erfaringer på fokusordene.

Vi oplever at fokusordene er blevet til børnenes egne, de bruger dem selv når vi taler om vores dyrehold og i deres lege indbyrdes med hinanden.

Her er et eksempel fra børnehaven:

Tre børn leger i dukkekrogen.

Barn 1: "Nu er jeg en hund"

Barn 2: "Ok så er jeg moren og jeg passer dig"

Barn 3: "Skal vi så ikke lave en hundegård så hunden ikke løber væk?"

Barn 1: Jo... Men vi skal huske at give den vand og mad i madskålen ... ellers dør den".

Ud fra evalueringen af læreplanen 2014-2015 blev vi opmærksomme på, at vi havde udfordringer i forhold til at følge op på det, vi italesatte og gjorde os erfaringer med i samvæ-

ret med dyrene – i kontekster udenfor vores dyrehold.

Det er en udfordring vi har handlet på og vi oplever, at vi er blevet bedre til at forbinde barnets erfaringer sprogligt ved at sætte ord på det oplevede udenfor konteksten. Vi sørger for at samle op på fokusordene ved hjælp af aktiviteter udenfor vores dyrehold, såsom at lave plancher med dyr, tegne og male vores dyr, samle madrester efter frokost til vores dyrehold, der åbnes op for emnet ved stuerne samlinger, vi læser bøger om dyr, synger sange, høre lydbånd med dyreløde osv.

Læringsmål for tema 4:

At barnet udvikler dets grov- og finmotorik i forhold til det at passe, pleje og yde omsorg over for husets dyrehold.

Evaluering af læringsmålet:

Ud fra dokumentationen af læreplanen 2016-2017 er vi blevet opmærksomme på, at vi i vores aktiviteter omkring vores dyrehold har et fokus på at styrke det enkelte barns kropsbevidsthed. Vi guider og italesætter de nuancer, der er i vores motoriske udfoldelse, imens vi passer og plejer vores dyrehold.

Et eksempel på en praksisfortælling fra vuggestuen:

”To børn på omkring 2 år samt 1 voksen er ude for at give kaninerne nyt hø, mad og frisk vand. Først skal der hentes nyt hø til kaninerne. Begge børn får en stor bunke hø i armene, som de skal strø ud i det store kaninburs bund. Her bliver der brugt store armbevægelser, både når høet skal hives fri fra bunken og når det skal strøs ud over hele gulvet. Den voksne deltager selv og da hun hiver høet fra hinanden siger hun ”århh” og viser med kroppen, at hun bruger sine kræfter. Straks efter gentager det ene barn handlingen og siger ”århh, mig stærk”.

Derefter skal der hentes vand til kaninerne. Hvert barn får hver sin plastik kande og de går sammen med den voksne hen til vores udendørsvandhane. Begge børn ved godt hvad der skal foregå og det ene barn kommer som den første hen til vandhanen og holder sin kande ind under. Den voksne og barnet hjælpes ad med at tænde for vandet og kanden bliver fyldt halvt op – derefter er det det andet barns tur.

Da de begge har fået fyldt deres kander op med vand, skal vi tilbage til kaninerne. Det ene barn begynder straks at løbe og vandet skvulper lidt ud af kanden. ”Hov” siger barnet og den voksne guider dem begge i, at nu skal vi være mere koncentrerede om at gå stille og roligt samt holde vores arme i ro, for ellers spilder vi alt vandet. Begge børn går meget koncentreret og med blikket fæstnet på kanden resten af vejen hen til buret”.

Pædagogen giver ved egen aktive deltagelse børnene en voksen at spejle sig i. Barnet forstår straks den voksnes gestik samt efterfølgende udråb ”Årh” hvorefter barnet bidrager med ”mig stærk”. Barnet får herigennem en kropslig bevidsthed om, at det er nu jeg bruger mine kræfter.

I aktiviteten er der både fokus på den grov- og den finmotoriske udvikling og børnene får oplevet forskellen på de to udfoldelsesmuligheder.

Vi har erfaret at den voksne skal være på forkant med de fysiske rammer og redskaber

ude hos dyrene samt have øje for det enkelte barns alder og motoriske færdigheder. Dette for at kunne give barnet den bedste mulighed for at blive tilpas udfordret og samtidig kunne lykkes med opgaven. For eksempel at der hældes tilpas med vand i kanderne alt efter barnets motoriske kunnen og at der både er små og store kander tilgængelige i madspandene. Vi oplever, at de mindre børn fylder de store kander helt op til randen og har derfor sværere ved at lykkedes med at hælde og ramme, når de skal hælde maden videre over i en lille madskål osv.

I ovenstående evaluering af læringsmålet for tema 3 *Sproglig udvikling* nævnes det, at vi oplever, at vi er blevet bedre til at følge op på de oplevelser, børnene har gjort sig i samværet med dyreholdet. I tråd med denne evaluering kan der under dette læringsmål 4 nævnes, at vi er blevet mere opmærksomme på at styrke finmotorikken yderligere ved at inddrage et kreativt motorisk opfølgings aspekt i form af at tegne, klippe, lime osv. af de dyr vi har i vores dyrehold.

Læringsmål for tema 5:

At barnet opnår kendskab til de dyr, der indgår i vores dyrehold samt deres tilknytning til naturen.

Evaluering af læringsmålet:

Vi oplever, at vi i den grad har fået et øget fokus på, at udnytte vores natur på legepladsen til at finde foder til vores dyrehold. Personalet går forrest, ved at vise hvad vi kan bruge fra naturen og opfordrer så børnene til selv at finde lignende i naturen. Børnene byder ind med forslag til, hvad der kan spises af hvilke dyr og den voksne følger op. Vi ser, at børnene erfarer hvad naturen kan bidrage med og børnehavebørnene tager selv initiativ til at samle foder til dyrene fra legepladsen.

Personalet oplever, at jo mere vi engagerer os og deltager aktivt i at finde grene til undulaterne og kaninerne, grave efter orme til hønsene, finde mælkebøtteblade til kaninerne osv. – jo mere interesse kommer der fra børnene. Vi er dog bevidste om, at vi alle fortsat kan blive bedre til at have dette fokus for øje.

Personalet og børnene i Strandbo er fortsat meget begejstrede for vores samarbejde med naturvejleder Sascha fra naturskolen, som kommer løbende igennem året i Strandbo med forskellige temaer alt efter årstid.

Her er vi blevet mere skarpe på, at vi sammen med Sascha planlægger hvordan vi kan inddrage vores dyr og vi er selv blevet mere opmærksomme på, at følge op på de erfaringer og den læring vi får igennem Sascha.

Vi har via projekter med Sascha skabt en viden og bevidsthed hos særligt børnehavebørnene om forskellen på vores undulater i bur og naturens vilde fugle samt forskellen på vores fisk i akvariet og fiskene i havet.

Vi er blevet opmærksomme på, at vi glemmer at tænke vejret ind i vores læreplaner generelt – men også i vores samvær med dyrene og børnene. Vi ønsker derfor, at give børnene en forståelse for årstiderne og de forskellige vejrfænomener vi møder i Danmark.

Vi vil derfor blive bedre til at indtænke vejret i vores samvær med dyrene og i de daglige rutiner. For eksempel tænker vi, at vi allerede i garderoben kan tænke vejret ind, når vi

skal ud til dyrene – for hvad er det for noget tøj og fodtøj vi skal have på? Har det regnet? – for så er der mudret og derfor skal vi have gummistøvler på osv.

Derudover kan vi blive mere opmærksomme på at italesætte, at hønsene lukkes ind når det regner meget, at vi giver mere hør til kaninerne de kan putte sig i når det er koldt om vinteren, at vi i frost vejr sætter varmeplader under dyrenes vandskåle så deres vand ikke fryser til is, at vi kan finde meget mad i naturen når det er sommer og græsset er grønt, men at det er sværere om vinteren – når der er sne og frost osv.

Læringsmål for tema 6:

At barnet opnår kendskab til, hvordan vi i den danske kultur omgås dyr. At børnehavenet opnår kendskab til, at vi i forskellige kulturer har individuelle traditioner for hvilket forhold og tilgang vi har til dyr.

Evaluering af læringsmålet

Vi oplever, at børnene i Strandbo har et godt kendskab til vores dyrehold. Nye børn i Strandbo får hurtigt en forståelse for, hvordan vi i vores institutionskultur behandler egne dyr samt den måde vi er sammen med dyrene på. Kulturen udspringer af personalets vejledning, guidning og eget engagement i forhold til, hvordan vi tager os af dyrene. Ved at personalet viser respekt for dyrene smitter denne kultur helt naturligt af på børnene, som igen får effekt på de nye børn.

Vi har sat os et mål om, at introducere og give børnene i Strandbo en forståelse for, og et kendskab til, andre lande og andre kulturers dyr. Ved dette mål er vi blevet bevidste om, at vi bliver nødt til at gå mere i dybden for at nå til måls.

Børnene i Strandbo har en god forståelse for, at vi i Danmark har nyttedyr, kæledyr og Zoo dyr, men når vi breder os ud til at tale om dyr i andre lande bliver det lidt for abstrakt for de fleste børn.

Vi tænker, at vi derfor skal gøre noget mere ud af at gøre det mere konkret evt. via videoer på Ipad, flere bøger om dyr i andre lande og eventuelt inddrage et verdenskort for at visualisere hvor vi er i forhold til de andre lande.

Opfølgning:

For at sikre at der sker en opfølgning af de ændringer, vi vil foretage i forhold til vores evaluering af læreplanen 2016-2017, vil vi tage afsæt ud fra ovenstående evaluering af de 6 læreplanstemaer. Her oplever personalet, at nøgleordene *gentagelse, tid, struktur, aktiv deltagelse, engagement, tillid* og *tryghed* er kernen til succes hos børnene.

For at sikre at disse nøgleord bliver en realitet i praksis og vi får skabt optimale læringsrum for alle børn i Strandbo, er en af vores største udfordringer at fortsætte med at have fokus på processen – frem for på produktet.

Hvis vi ligger vores hovedfokus på produktet, vil personalet fokusere mere på at dyrene får mad og vand samt at burene bliver rensset. Denne indsats vil ske på bekostning af det faglige pædagogiske afsæt, som er – at *alle* børn i Strandbo skal have mulighed for og ad-

gang til, at udvikle sig indenfor alle 6 læreplanstemaer og netop denne udvikling er vigtig at have fokus på, da det ligger i selve processen frem for produktet. Det er afgørende, at vi tager os tid til at udnytte de små gyldne øjeblikke, der opstår undervejs i samværet med vores dyrehold til fordel for Strandbos børns udvikling.

Vi oplever dog, at vi generelt er blevet mere opmærksomme på, at vores hovedfokus er på processen og samtidig sikre os, at vi tager den nødvendige tid til at fordybe os i samværet med børnene under pasningen og plejen af vores dyr.

Når det er sagt er det fortsat et af de områder, vi konstant skal have fokus på, da det let kan glide i en presset og udfordret hverdag. Vi vil bestræbe os på, at mindske de dage hvor det "bare" lige er den voksne, der løber ud og sørger for, at dyrene har det godt. Samtidig ønsker vi at blive bedre til altid, at have et bevidst læringsmål for øje i forhold til pasningen og plejen af vores dyrehold – hvor personalet skal have et helt klart mål med – hvad er det vi går til dyrene for og hvorfor?

I forbindelse med evalueringen af læreplanen 2014-2015 udarbejdede vi i Strandbo et dokumentationsskema, som er blevet et arbejdsredskab vi benytter os meget af i hele huset. Dokumentationsskemaet blev dengang udarbejdet, fordi vi på det tidspunkt havde en stor udfordring i at få dokumenteret og reflekteret over, hvad det er vi gør i forhold til arbejdet med vores læreplaner.

Dokumentationsskemaerne skulle sikre, at vi blev bedre til at have et læringsmål for øje samt gøre os mere bevidste omkring vores pædagogiske arbejde indenfor det enkelte læreplanstema. Vi oplevede, at vi havde svært ved at fordybe os i et enkelt læringsmål af gangen, men havde flere mål for øje, når vi var i samværet. Det er tydeligt at evaluere, at her – har vi virkelig rykket os!

Hele huset skal fortsat øve sig, men der kan klart ses en forbedring efter, at personalet nu er blevet mere fortroligt med udarbejdelse af vores dokumentationsskemaer. Ledelsen og personalet har fortsat til opgave, at sikre, at vi hele tiden holder hinanden op på, at vi SKAL udfylde dokumentationsskemaerne.

Skemaerne "tvinger" den enkelte voksen til at planlægge, reflektere og evaluere og det er fortsat noget vi vil holde meget fast i som en del af opfølgningen på vores evaluering af læreplanen 2016-2017.

Det er stadig en proces og en udvikling vi er midt i, før vi alle sammen har det siddende på ryggraden, men vi er sikre på, at det kommer – fordi vi er vedholdende!

Vi ønsker fortsat at gøre læreplanen til et synligt arbejdsredskab, der kan og skal anvendes i vores pædagogiske hverdag af hele personalegruppen. Vi ønsker, at kvalitetsrapporten skal sætte fokus på kvaliteten i vores arbejde samt give den enkelte medarbejder et ejerskab for vores fælles læreplan.

Læreplanen skal derfor være lettilgængelig og bruges af *alt* personale i det daglige pædagogiske arbejde. Vi vil derfor fortsat laminere og ophænge de 6 læreplanstemaer på hver stue og ved hver dyregruppe i Strandbo, for at tydeliggøre og huske *alle* på – *hvad det er vi gør og ikke mindst hvorfor vi gør det!!*